

39. Sampson, F. (1998). Competence or Competency: What's in a Word? *The Police Journal*, 71(4), 307–309. <https://doi.org/10.1177/0032258X9807100404>
40. Thomson, Ron I. (2018). High Variability [Pronunciation] Training (HVPT). *Journal of Second Language Pronunciation*, 4(2): 208–231.
41. Topal, I. H. (2019). CEFR-oriented probe into pronunciation: Implications for language learners and teachers. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 15(2), 420-436.
42. Venkatagiri, H. S., & Levis, J. M. (2007). Phonological awareness and speech comprehensibility: An exploratory study. *Language awareness*, 16(4), 263-277.
43. Winters, Stephen & O'Brien, Mary. (2013). Perceived accentedness and intelligibility: The relative contributions of F0 and duration. *Speech Communication*. 55. 486–507. 10.1016/j.specom.2012.12.006.
44. Wrembel, Magdalena. (2013). Metalinguistic awareness in third language phonological acquisition. In book: *The Metalinguistic Dimension in Instructed Second Language Learning*. Editors: K. Roehr and G. A. Gánem-Gutiérrez. London: Bloomsbury, 119-143.
45. Wrembel, Magdalena. (2005). Metacompetence-oriented model of phonological acquisition: implications for the teaching and learning of second language pronunciation. *Proceedings of the phonetics teaching and learning conference PTLC2005*, 1-4.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Валентина Паращук – кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.
Наукові інтереси: актуальні проблеми англійської фонетики та фонології.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Valentyna Parashchuk – PhD in philology, associate professor, Department of the English Language and ELT Methodology, Volodymyr Vynnychenko State Pedagogical University, Kropyvnytskyi.
Research interests: topical issues of English phonetics and phonology.

УДК 811.161

DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-4077.2020.187.30>

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ СЛОВНИКОВОЇ СТАТТІ АНГЛІЙСЬКОГО ЕЛЕКТРОННОГО ТЛУМАЧНОГО ОНЛАЙН- СЛОВНИКА: НА ДОПОМОГУ КОРИСТУВАЧУ

Тетяна ДАЦЬКА (Кропивницький, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1603-753X>

e-mail: tdatska@meta.ua

Наталія ГРИЦЮК (Кропивницький, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3305-0779>

e-mail: nata_wa96@ukr.net

ДАЦЬКА Тетяна. ГРИЦЮК Наталія. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ СЛОВНИКОВОЇ СТАТТІ АНГЛІЙСЬКОГО ЕЛЕКТРОННОГО ТЛУМАЧНОГО ОНЛАЙН-СЛОВНИКА: НА ДОПОМОГУ КОРИСТУВАЧУ. Статтю присвячено описові елементів структури сторінки трьох авторитетних англійських тлумачних електронних онлайн-словників: *Longman Dictionary of Contemporary English*, *Oxford Learner's Advanced Dictionary* та *Merriam-Webster Dictionary*. На основі цього складено узагальнену таблицю, яка містить пояснення щодо кожного із головних елементів, які зазвичай наявні в словниковій статті, задля полегшення формування лексикографічної компетенції учнів та студентів, які вивчають англійську мову як іноземну.

Ключові слова: англійський тлумачний словник, словникова стаття, онлайн-словник, лексикографія, лексикографічна компетенція.

DATSKA Tetiana. HRYTSIUK Natalia. STRUCTURE AND CONTENT OF A WORD ENTRY AT AN ENGLISH-ENGLISH ONLINE DICTIONARY: USER TIPS. The paper is concerned with the establishment of the basic elements inherent to the structure of a word entry of three authoritative English-English online-dictionaries: *Longman Dictionary of Contemporary English*, *Oxford Learner's Advanced Dictionary* and *Merriam-Webster Dictionary*. As a result the table with the description of main elements of a word entry has been compiled. This table can be of benefit

in the process of building the Ukrainian learners' English lexicographic competency. Specific features of the computer lexicography and electronic online dictionaries have been highlighted in the paper. The terminology concerning learner's dictionaries has been described and the benefits of using the online dictionaries have been singled out.

Key words: English-English dictionary, word entry, online dictionary, lexicography, lexicographic competency.

Тлумачні словники є обов'язковим атрибутом для тих, хто ґрунтовно вивчає іноземну мову, а також для спеціалістів, чия сфера діяльності пов'язана з іноземними мовами. Тлумачна лексикографія розглядається нині як потужна сучасна наукова галузь, яка засвідчує результати мовних і суспільних процесів і є основою макронаукових знань про розвиток мови і соціуму (Лексикографічний бюлетень, 2015: 13).

У теперішній період розвитку комп'ютерних інформаційних технологій звичайні друковані словники за своєю швидкістю пошуку, оновлення та об'єму не відповідають вимогам користувачів, тож появу нових електронних словників вважають одним із найбільших та найважливіших досягнень сучасної лексикографії (Зубець, 2011: 10-14). Електронні словники значно полегшують формування лексикографічної компетенції школярів та студентів, які вивчають англійську мову. Проте електронний словник має певні особливості його використання, а саме: якщо в друкованому словнику сторінка, яка містила роз'яснення щодо апарату користування словником (умовні позначки, скорочення, транскрипційна система тощо) була розміщена на початку словника і хоч-не-хоч таки потрапляла на очі користувача, то тепер користувач потрапляє прямо на сторінку з потрібним йому словом і часто не шукає спеціально інформації про те, як саме описується слово в конкретному словнику і яку інформацію про слово можна отримати з словника, що спричиняє ситуації, коли учні та студенти у кращому випадку не отримують повної інформації про особливості значення та вживання слова, а в гіршому випадку – неправильно використовують слово у власному мовленні із-за того, що не змогли правильно «прочитати» те, що було подано у словниковій статті.

Мета статті – узагальнити елементи структури сторінки англійського тлумачного електронного онлайн-словника для полегшення формування лексикографічної компетенції учнів та студентів, які вивчають англійську мову як іноземну.

Традиційно укладання словників виконується лінгвістами в межах лексикографічних розробок. Зазвичай лексикографію визначають як науку, «що займається створенням, вивченням і використанням словників» (Дубічинський, 2004: 8), або ж як техніку й мистецтво укладання словників (Касарес, 1958: 8). Проте слід зазначити, що термін лексикографія не є абсолютно однозначним. До сьогодні серед мовознавців ще немає повної згоди щодо того, чи є лексикографія самостійною наукою, точніше, частиною науки про мову, чи вона просто є технікою укладання словників, а в кращому випадку – мистецтвом їх укладання (Ступін, 1985: 6).

Словники виконують і дескриптивну, і прескриптивну функції, хоча, наприклад, для С. Джонсона (S. Johnson), чий перший словник англійської мови був опублікований в 1755 році, метою словника було «реєструвати» (описувати) мову, а не «конструювати» її (див.: Fromkin, 2010: 38).

Такий розділ лексикографії як навчальна лексикографія поєднує теорію та практику створення навчальних словників, які позначаються термінами *learner's dictionary*, *college dictionary* або *collegiate dictionary*. Іноді *college dictionary* позначають терміном *desk dictionary* (настільний словник). Це словник невеликого формату та об'єму, що має довідковий характер і призначений у першу чергу для носіїв мови на відміну від *learner's dictionary* (навчального словника), що має яскраво виражену дидактичну направленість й орієнтований на іншомовних учнів (Urdang, 2000: 40). Інше визначення навчального словника охоплює такі аспекти: навчальний словник – це книга, яка містить упорядкований за певним принципом перелік слів, відповідає методичним вимогам і оформлена, як правило, у вигляді одного невеликого за форматом тому, що забезпечує швидкість та легкість отримання інформації про слово. У навчальному процесі використовується або окремо, або в

поєднанні з іншими навчальними посібниками чи із загальними (академічними) словниками (Денисов, 1980: 185-186).

Комп'ютерну лексикографію визначають як прикладну наукову дисципліну на межі мовознавства й інформатики, що вивчає способи й прийоми застосування методів інформаційної науки й технології у теорії та практиці створення лексикографічних систем (Дарчук, 2014: 106).

Великим досягненням лексикографії є національні корпуси текстів, які сприяють розвитку лексикографічної роботи. Все це дало поштовх до масової комп'ютеризації всіх даних: створення словників на основі корпусної лексикографії, розробки словникових статей та словникових картотек на основі комп'ютерних баз даних. Перед лінгвістами відкрилися нові можливості узгодженості граматики і мови словника, встановлення зв'язків між практичною лексикографією та теоретичною лінгвістикою. Переваги сучасної лексикографії досить значні: електронні словники постійно оновлюються; для них характерний постійний зв'язок з користувачами; створюються автоматизовані банки даних, що уможливають швидкий та зручний пошук даних за допомогою різноманітних технологій, не використовуючи друковані словники (Зубець, 2011: 10-14).

Електронна форма словника дозволяє усунути неминучі недоліки «паперової» лексикографії і тим самим підвести її на більш якісний та досконалий рівень. Головна особливість електронного словника – можливість обійти найбільшу проблему словника друкованого, а саме чим більше інформації міститься у друкованому варіанті, тим важче ним користуватися. З цієї причини «паперові» словники діляться на дві категорії, такі, як: популярні кишенькові словники, відносно зручні, але достатньо примітивні та об'ємні професійні видання, непридатні для швидкого отримання інформації через свою немалу вагу й великий формат.

Електронні словники формуються шляхом добору лексики з урахуванням: 1) логіко-індуктивного методу неформального аналізу слів; 2) статистичного підходу до добору; 3) психолінгвістичного підходу до тлумачення значень слів і зв'язків цих значень; 4) компонентного аналізу (Волошин, 2004: 112).

Особливостями електронних словників є, зокрема, використання різних кольорів і візуальних ефектів. Вони дають можливість зберігати великий обсяг інформації за рахунок використання гіперпосилань. Пошукові можливості електронного словника кращі. Якщо користувач шукає вираз, що складається з декількох самостійних слів, то швидше знайти його в електронному словнику, ніж у паперовому. Електронний словник дозволяє уникнути непродуктивних пошуків. Мультимедійні елементи (звукові, статичні й анімаційні ілюстрації, відеоролики) полегшують сприйняття інформації про значення слова, допомагають краще його запам'ятати. Електронна форма словника дозволяє постійно збільшувати кількість лексичних одиниць у його складі, не очікуючи чергового перевидання. Електронні словники легко вбудовуються в усі основні офісні програми (виділене слово перекладається натисненням декількох клавіш). Вони також не займають місця на столі або в бібліотеці, доступні й прості у використанні, значно економлять час і матеріальні ресурси. Таким чином електронні словники дозволяють подолати традиційні суперечності традиційної лексикографії: між обсягом словника і зручністю користування ним; між повнотою опису лексичного значення і відповідністю ілюстративного матеріалу словника поточній мовно-культурній ситуації; між широтою лексикографічної концепції словника й обмеженістю його лексичної бази (Помирча, 2017: 106).

Зрозуміло, що комп'ютерні словники мають низку переваг, які допомагають багато в чому спростити безліч логічних операцій зі словником. Комп'ютерні технології надають миттєвий доступ до словника і його інформації, дозволяють отримати необхідну й багатосторонню характеристику слова чи виразу, значно зменшують час пошуку, надають можливість включення необмеженого обсягу інформації, функцію розширеного пошуку, що допускає можливість шукати слово не лише в словниковій статті, але і в усьому словнику одночасно, що, скажімо, неможливе під час роботи з паперовим словником.

Головна функція словника переважно полягає в тому, аби надавати / фіксувати перелік значень окремих слів. Деякі словники дійсно обмежуються лише цієї функцією, але переважна більшість словників надають ширшу інформацію про слово та особливості його використання, тому важливо вміти «прочитати» цю супутню інформацію про вимову слова, його лексичні та граматичні особливості.

Хоча лексикографія й виробила досить чітку схему будови словникової статті у тлумачному та перекладному словнику, систему розділових знаків, шрифтів, умовних позначок, які ділять словникову статтю на рубрики чи зони, різні лексикони (особливо минулих років) усе-таки відрізняються своєю структурою (Перебийніс, 2009: 260-27).

Такі сучасні видавництва як, наприклад, Cambridge University Press, Oxford University Press, Pearson Longman Education надають доступ до онлайн-версій своїх словників. Мультимедійний характер цих ресурсів робить їхнє використання більш привабливим для студентів. Крім традиційного текстового матеріалу на сторінках наявне звучання слова у двох варіантах вимови: British та American English. За наявності мікрофона користувач може порівняти свою вимову з еталомом. Словникова стаття містить приклади використання слова та колокації, які дозволяють зрозуміти, як і коли слово вживається; додаткові речення, які показують тлумачене слово в контексті. Окрім походження слова також може надаватися інформація про цікаві факти з історії його розвитку.

Розглянемо деякі особливості онлайн-сторінок словників Longman Dictionary of Contemporary English, Oxford Learner's Advanced Dictionary та Merriam-Webster Dictionary.

У Longman Dictionary of Contemporary English (рис.1), крім традиційних елементів словникової статті (частина мови, форми однини та множини), зазначаються ще й теми, до яких це слово є дотичним. Надається озвучування речень-прикладів та значний перелік колокацій.

Рисунок 1

Словникова стаття електронного словника Longman Dictionary of Contemporary English (на основі слова *a house*)

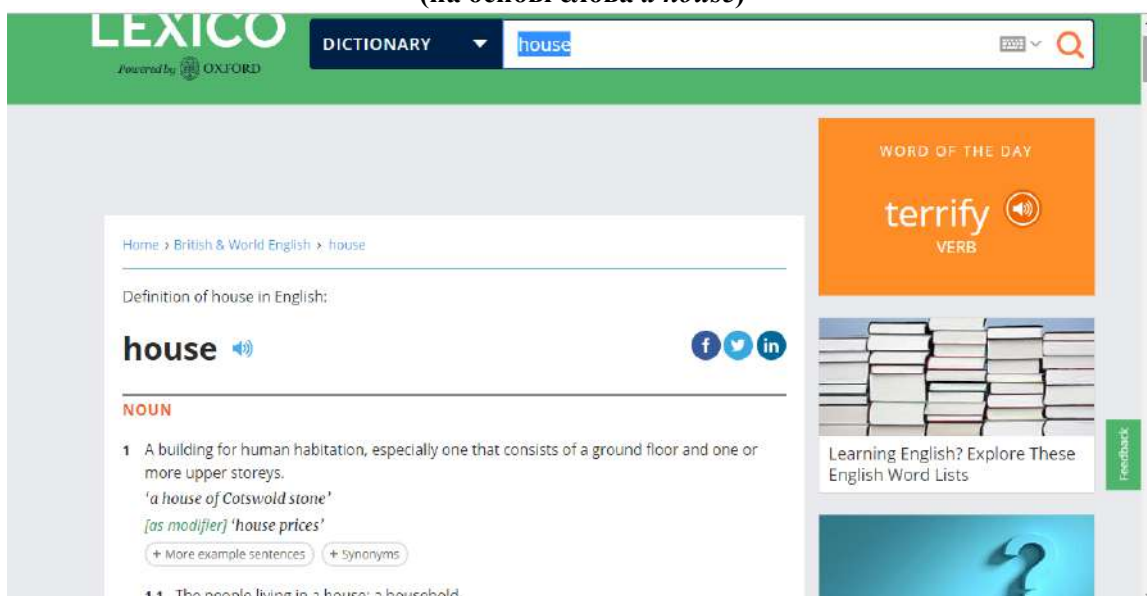
The image shows a screenshot of the online dictionary entry for the word 'house' from the Longman Dictionary of Contemporary English. The entry is titled 'house' and includes the following information:

- Source: From Longman Dictionary of Contemporary English
- Related topics: [Parliaments](#), [Theatre](#), [School](#), [House](#)
- Word form: **house**¹ /haʊs/ ●●● **S1** **W1** noun (plural houses /'haʊzɪz/) 🔊 🔊
- Definition 1: **WHERE SOMEONE LIVES** [countable]
  - a) a building that someone lives in, especially one that has more than one level and is intended to be used by one family
    - 🔊 a four-bedroom house
    - in a house**
      - 🔊 every room in the house
    - at somebody's house**
      - 🔊 We met at Alison's house.
      - 🔊 Why don't you all come over to our house for coffee?
    - move house** British English (=leave your house and go to live in another one)
  - b) **the house** all the people who live in a house **SYN** household
    - 🔊 He gets up at six and disturbs the whole house.
- Additional information: ▶ see thesaurus at **home**
- Definition 2: **BUILDING**

В Oxford Learner's Advanced Dictionary (рис.2) зазначаються особливості граматичного функціонування слова (слово house може використовуватися у функції означення), є можливість переглянути перелік прикладів з визначуваним словом та перелік його синонімів.

Рисунок 2

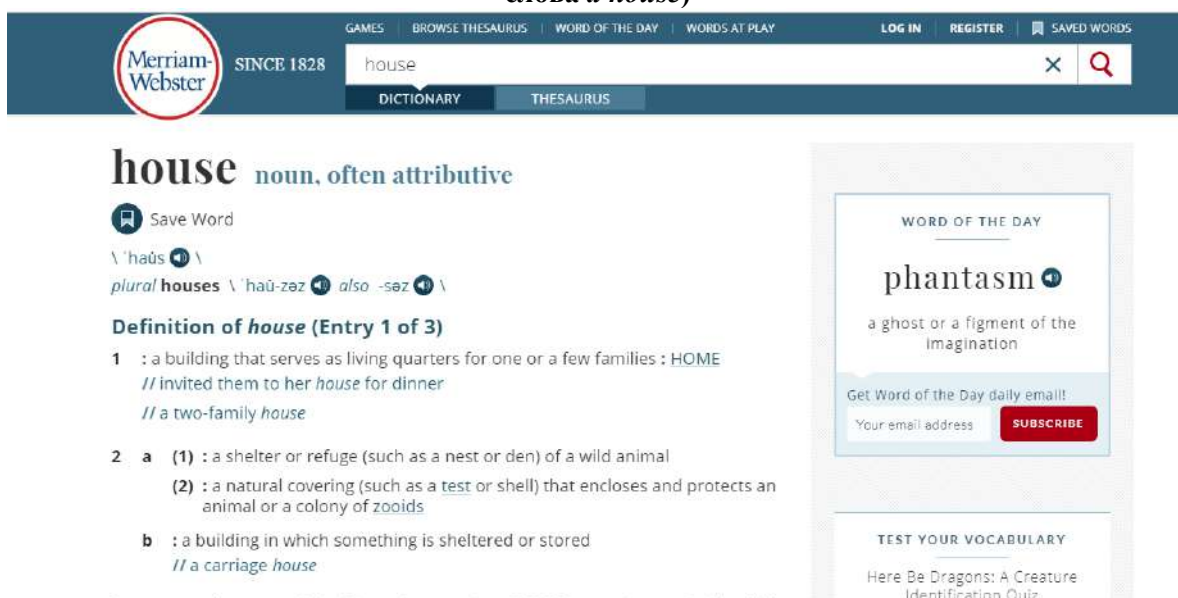
Словникова стаття електронного словника Oxford Learner’s Advanced Dictionary (на основі слова *a house*)

У словнику Merriam-Webster Dictionary (рис.3) використовується притаманна американським словникам транскрипційна система, відмінна від тієї, що використовується у словниках, виданих британськими видавництвами. На нашу думку, слід звертати увагу учнів та студентів на цей факт.

Рисунок 3

Словникова стаття електронного словника Merriam-Webster Dictionary (на основі слова *a house*)

Отже на основі аналізу електронних сторінок трьох онлайн-словників можемо узагальнено представити основні елементи опису слова в нижчеподаній таблиці 1.

Таблиця 1

Основні елементи словникової статті онлайн-словника

1. Слово <i>a house</i>	Набране слово у пошуковому рядку виділене жирним зверху словникової сторінки.
2. Related topics (пов'язані теми): <u>Parliaments</u> , <u>Theatre</u> , <u>School</u> , <u>House</u>	Словник Longman Dictionary of Contemporary English надає користувачеві інформацію про приналежність слова до певної тематичної групи, що спрощує розуміння сфери використання певного слова.
3. Транскрипція і вимова [haʊs]	Це позначки у квадратних дужках біля слова, які вказують на вимову. Першою є британська вимова, другою – американська. Поруч є значок , який можна натиснути, аби прослухати і британську, і американську вимову.
4. Частина мови (noun)	Пору біля обраного слова вказана частина мови (noun, verb, adjective, adverb, pronoun)
5. Число (singular)	Для іменника вказано singular (однина) або plural (множина).
6. Тлумачення слова (1. a building that serves as living quarters for one or a few families)	У словниковій статті подається перелік тлумачень різних значень слова у пронумерованому вигляді (1,2,3... або a), b), c).
7. Приклад/и (invited them to her house for dinner)	Під кожним тлумаченням слова подається приклад з цим словом, аби унаочнити вживання обраного слова.
8. Колокація або вирази (on the house 1. free of charge Dessert is <i>on the house</i>)	Стійкі словосполучення з обраним словом, які розміщені після перерахування всіх тлумачень даного слова у ролі тієї чи іншої частини мови. Під колокацією міститься тлумачення та приклад.
9. Походження слова (Middle English <i>hous</i> , from Old English <i>hūs</i> ; akin to Old High German <i>hūs</i> house)	Рубрика походження слова надає користувачеві інформацію про етимологічне коріння слова. Ця інформація розрахована переважно на користувачів-спеціалістів.

Із розвитком комп'ютерних технологій відбувся перехід на новий етап розвитку лексикографії, що ознаменував зміну звичайного друкованого словника на модернізований електронний словник. Переваги цього значні: вміст великої кількості інформації; швидкий доступ до будь якого словника, статті і т.д.; постійне оновлення всіх словників. Тепер на часі навчити учнів та студентів ефективно працювати з електронними словниками, так як використання сучасних інформаційних технологій допомагає під час вивчення нового матеріалу, підготовці до самостійного опрацювання навчальних матеріалів, творчої діяльності (Резніченко, 2018: 273).

Узагальнено можемо зазначити, що усі тлумачні академічні й навчальні словники англійської мови надають таку інформацію про слово: орфографія; нормативна вимова; перелік значень слова; приналежність слова до певної частини мови, особливості написання та вимови дериватів слова. Крім того може зазначатися інформація про походження або історію розвитку значень слова; про належність до певного розмовного стилю чи таких груп, як сленг, вульгаризми або застарілі слова. Багато словників мають або цитати з літератури з словом чи приклади, які ілюструють особливості використання слова в реченні.

Тому для ефективного формування лексикографічної компетенції учням та студентам слід пам'ятати про такі особливості структури сторінки англійського тлумачного словника: як правило, вона містить саме слово, його транскрипцію, тлумачення. Ці елементи зазвичай легко упізнаються користувачами. Разом з тим, щоб отримати максимальну користь під час

користування словником необхідно знати хоча б мінімальний набір граматичних термінів, які використовуються при описі слова, та позначок, які описують особливості його використання в мовленні, або позначають сполучуваність слова з іншими лексичними одиницями. Крім того, слід звертати увагу на ілюстративні речення-прикладні, які часто наводяться у словниковій статті, що дає можливість будувати власні речення за аналогією.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Волошин В.Г. Комп'ютерна лінгвістика: Навчальний посібник. Суми: ВТД "Університетська книга", 2004. 382 с.
2. Дарчук Н. та Лангенбах М., "Електронний словник мови Тараса Шевченка: методика і технології укладання", *Українське мовознавство*. КНУ ім. Т. Шевченка, Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2014. №1 (44), С. 106-115.
3. Денисов П. Н. Лексика русского языка и принципы ее описания / П. Н. Денисов. М.: Русский язык, 1980. 253 с.
4. Дубічинський В. В. Українська лексикографія: історія, сучасність та комп'ютерні технології: навч. посіб. / В. В. Дубічинський. Х.: НТУ «ХПІ», 2004. 164 с.
5. Зубець Н.О. Українська лексикографія другої половини ХХ – початку ХХІ століття / Зубець Наталія Олександрівна: Навчальний посібник. Вид. 2-е, доп. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. 128 с.
6. Касарес Х. Введение в современную лексикографию / Хулио Касарес; [пер. с исп. Н. Д. Аругюнова]. М.: Изд-во иностр. л-ры, 1958. 555 с.
7. Лексикографічний бюлетень. Зб. наук. праць / відпов. ред. І.С. Гнатюк. Вип. 24. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 160 с.
8. Перебийніс В. І. Традиційна та комп'ютерна лексикографія: [навчальний посібник] / Перебийніс В. І., Сорокін В. М. К.: Вид. центр КНЛУ, 2009. 218 с.
9. Помирча С. В. Електронні словники з української мови як засіб формування лексикографічної компетентності майбутніх учителів початкової школи / С. В. Помирча, І. Р. Пучков // Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. Т. 59, вип. 3. С. 103-113.
10. Резніченко Є.Ю. Інноваційна презентація лексикографічних даних (на матеріалі німецьких та українських онлайн-словників) / Є. Ю. Резніченко // Матеріали наукових досліджень гуманітарних спеціальностей: студентський науковий вісник. Кропивницький: ЦДПУ ім. Володимира Винниченка, 2018. № 19. С. 273-276.
11. Ступин Л. П. Лексикография английского языка: Учеб.пособие для студентов институтов и факультетов иностранных языков. –Москва: Высшая школа, 1985. 167 с.
12. Fromkin V., Rodman R., Hyams N. An introduction to language. Ninth edition. New York: Blackwell Publishers Inc., 2010. 619 p.
13. Urdang Laurence. International Journal of Lexicography / Laurence Urdang. Vol. 13, № 1. 2000. P. 39-42.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

14. Longman Dictionary of Contemporary English [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ldoceonline.com/> [17.06.19].
15. Merriam-Webster Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.merriam-webster.com/> [17.06.19].
16. Oxford Learner's Advanced Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> [17.06.19].

REFERENCES

1. Voloshyn V.H. (2004). Kompiuterna lnhvistyka. [Computer Linguistics]. Sumy: VDT "Universytetska knyha", 382 p.
2. Darchuk, N., Langenbakh, M. (2014). Elektronnyi slovnyk movy Tarasa Shevchenka: metodyka i tekhnolohii ukladannia [Electronic Dictionary of Taras Shevchenko's glossary]. // Ukrainske movoznavstvo. KNU im.T.Shevchenka: Vydavnych-polihrafichnyi tsentr "Kyivskiy universytet". 2014. №1 (44), P. 106-115.
3. Denysov, P.N. (1980). Leksika russkogo yazyka i printsypu yeyo opisaniya [Russian Language Word Stock and the Principles of its Description] / P.N. Denisov. M.: Russkiy yazyk. 253 p.
4. Dubichynskiy, V.V. (2004). Ukraiinska leksykohrafia: istoriya, suchasnist ta kompyuterni tekhnolohii. [Ukrainian Lexicography: history, modern state and computer technologies]. Kh.: NTU "KhPI". 164 p.
5. Zubets, N.O. (2011). Ukrainska leksykohrafia druhoi polovyny XX – pochatku XXI stolittia. [Ukrainian Lexicography of the Second Half of the XXth Century – the Beginning of the XXI century] / Zubets Natalia Oleksandrivna: Navchalnyi posibnyk. Vyd. 2-e, dop. Zaporizhzhia: Zaporizkyyi natsionalny universytet. 128 s.
6. Kasares, Kh. (1958). Vvedinie v sovremennuyu leksykohrafiyu [Basics of Modern Lexicography]. / Khulio Kasares; [translation from Spanish by N.D.Arutyunova]. M. : Izdatelstvo inostranno literatury. 555 s.
7. Leksykohrafichnyi biuleten. [Lexocography Bulletin]. (2015). Zbirnyk naukovykh prats. / vidpovid. Redactor I.S. Hnatiuk. Vyp. 24. K: Vydavnychiy dim Dmytra Buraho. 160 p.

8. Perebyinis, V.I. (2009). Tradytiina ta kompiuterna leksykohrafia. [Traditional and Computer Lexicography]. / Perebyinis V. I., Sorokin V. M. K.: Vyd. tsentr KNLU. 218 p.
9. Pomyrcha, S.V. (2017). Elektroni slovnyky z ukraïnskoi movy yak zasib formuvannia leksykohrafichnoi kompetentnosti maibutnikh vchyteliv pochatkovoï shkoly. [Ukrainian Electronic Dictionaries as a Means of Building Lexicographic Competency in Future Primary School Teachers]. / S. V. Pomyrcha, I. R. Puchkov // Informatsiini tehnolohii i zasoby navchannia. T. 59, vyp. 3. P. 103-113.
10. Reznichenko, Ye.Yu. (2018). Innovatsiina presentatsia leksykohrafichnykh danykh (na materialii nimetskykh ta ukraïnskykh onlain-slovnykiv). [Innovative Way of Presenting Lexicographic Data (on the basis of German and Ukrainian online dictionaries)]. / Ye.Yu. Reznichenko // Materialy naukovykh doslidzhen humanitarnykh spetsialnostey: studentsky naukovy visnyk. Kropyvnytskyi: TSDPU im. Volodymyra Vynnychenka. № 19. P. 273-276.
11. Stupin, L.P. (1985). Leksykohrafia angliyskogo yazyka: ucheb. posobiye. [The Lexicography of English]. M.: Vysshaya shkola. 167 p.
12. Fromkin, V., Rodman, R., Hyams, N. (2010). An Introduction to Language. Ninth edition. New York: Blackwell Publishers Inc.. 619 p.
13. Urdang, L. (2000). International Journal of Lexicography / Laurence Urdang. Vol. 13, № 1. P. 39-42.

DICTIONARIES

14. Longman Dictionary of Contemporary English [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ldoceonline.com/> [17.06.19].
15. Merriam-Webster Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.merriam-webster.com/> [17.06.19].
16. Oxford Learner's Advanced Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> [17.06.19].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Тетяна Дацька – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її викладання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: питання сучасної англійської лексикології та лексикографії.

Наталія Грицюк – магістрантка факультету іноземних мов Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: питання сучасної англійської лексикології та лексикографії.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Tetiana Datska – Kandydat of Philological Sciences, Dotsent, Dotsent of the English Language and Methods of Teaching Department at Volodymyr Vynnychenko Central-Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: modern English lexicology and lexicography issues.

Natalia Hrytsiuk – MA in TEFL student of Foreign Languages School at Volodymyr Vynnychenko Central-Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: modern English lexicology and lexicography issues.

УДК 811.11+81.342.415

DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-4077.2020.187.31>

ДО ПИТАННЯ ПРО ВПЛИВ СИСТЕМИ МОВИ НА ВАРІЮВАННЯ ДИФТОНГІВ (НА МАТЕРІАЛІ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ)

Ганна ПОЛИЩУК (Кропивницький, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9547-4959>

e-mail: lopotova@ukr.net

ПОЛИЩУК Ганна. ДО ПИТАННЯ ПРО ВПЛИВ СИСТЕМИ МОВИ НА ВАРІЮВАННЯ ДИФТОНГІВ (НА МАТЕРІАЛІ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ). У статті запропоновано основні результати дослідження особливостей системної вмотивованості вільного фонемного варіювання дифтонгів у фонемному складі власних назв в аспекті південноанглійської та загальноамериканської норм вимови на матеріалі лексикографічних джерел, яка полягає в існуванні тісного зв'язку між варіюванням дифтонгів і такими характеристиками слова як його складова, морфемна структура, акцентні характеристики, довжина слова в фонемах, етимологія. За результатами комплексного аналізу системотворчих факторів, які впливають на процес варіювання дифтонгів, автором узагальнено його основні кількісно-якісні особливості.